

TÜRKÇE

5. SINIF

MAVİ SAYFALAR

İSTER OKU ➤
İSTER İZLE

PROADA

Neden SORULAR KONUŞUYOR?

Soruların derecelendirme sistemi çoğunlukla kullanılan bir metottur. Yardımcı kaynaklarımızın kullandıkları yöntemleri dikkate aldığımızda ihtiyaca göre genel olarak 2 farklı metot görüşür:

- Bunlardan ilki kitabı seviyesini bir bütün olarak KOLAY veya ZOR diye ayırarak sunmaktadır.
- Başından sonuna kadar TAMAMEN KOLAY veya TAMAMEN ZOR olarak kurgulanmış bu yayınları yıl içerisinde ihtiyaçımıza göre talep ederiz.
- İkincisi ise kitabı bir bütün olarak değil de her bir testinin ayrı ayrı KOLAY, ORTA veya ZOR oluşudur. Bu tip kitaplar farklı isimler altında tasniflendirilir.
- Öğrencilerimizin büyük bir çoğunluğunun tercih ettiği bu yöntem hangi seviyedeki testlerde hangi düzeyde olduklarını görmeleri açısından son derece faydalı olmaktadır.
- **Bugün geldiğimiz noktada** ise YENİ NESİL SORU olarak tabir edilen, genel olarak analiz / yorumlama becerisinin ön planda olduğu kurguya dayalı sorular, öğrencilerimizin başarısını ölçme noktasında %80'den fazla bir yoğunluğa sahiptir.

İşte tam bu noktada PRUVA AKADEMİ YAYINLARI olarak Yeni Eğitim Sitemine farklı bir açıdan baktık.

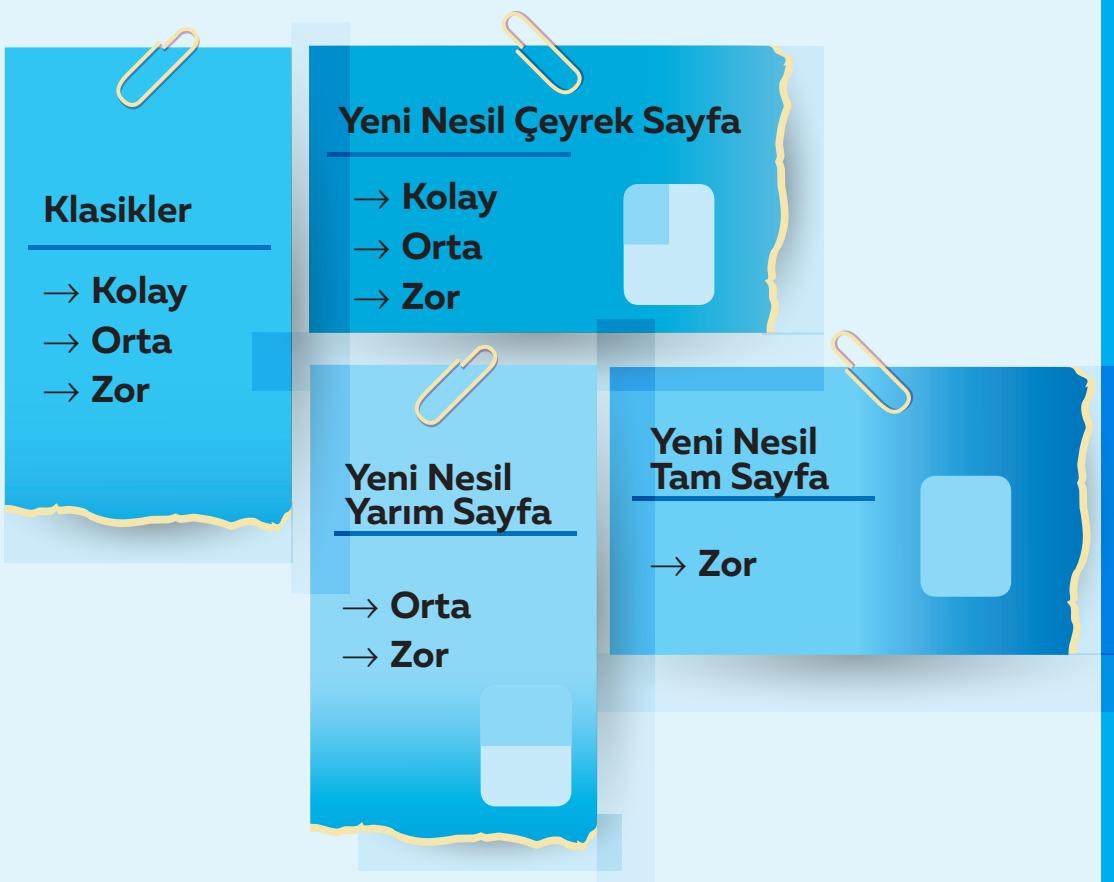
- Yaptığımız detaylı araştırmalarda öğrencilerimizin temel probleminin Yeni Nesil Soruları çözemediği noktasında değil, onlarla barışamadığı noktasında olduğunu tespit ettik. Klasik soru kalıplarında en zor soruları çözebilen öğrencilerimizin, aslında çok basit diyeboleceğimiz **KURGUSAL SORULARDA** ciddi problemler yaşadığına şahit olduk.
- Öncelikle yukarıda belirttiğimiz gibi soruların derecelendirme sisteminde kullandığımız metodu, KİTABI BİR BÜTÜN OLARAK ya da TEST TEST GRUPLANDIRARAK değil, her bir soruyu tek tek ele alarak **SORU TEMELLİ BİR SINIFLANDIRMA** oluşturduk.
- Araştırma sonuçlarına göre öğrenim sürecinde YENİ NESİL SORULARLA ilk olarak 8. sınıfta karşılaşan öğrencilerimizin; 5, 6 ve 7. sınıflarda bu konuda tecrübe yaşamadıkları için ciddi **adaptasyon** sorunları yaşandıklarını tespit ettik.
- Bu sebeple uyguladığımız sistemi 5. sınıfından itibaren aynı formatta planlayarak SADECE 8. SINIFLARDA DEĞİL; 5, 6 ve 7. SINIFLARDA DA %100 KURGUYA dayalı bir metotla öğrencilerimizin kademe kademe YENİ SİSTEMİ özümsemesini sağlamaya çalıştık. Bunu yaparken de bu sınıf gruplarının seviyelerini en önemli kriter olarak belirledik.

PRUVA AKADEMİ nasıl bir sistem sunuyor?

Yeni Eğitim Sisteminde öğrencilerimiz %20 oranında Klasik, %80 oranında Yeni Nesil Sorularla karşılaşıyor. Daha önceden olduğu gibi yine her iki soru tipinde de Kolay / Orta / Zor kombinasyonları kullanılıyor. Fakat bunların kullanım tarzları soru içeriklerine göre farklılık gösteriyor.

- Sadece Yeni Nesil Sorular özelinde ebat olarak bir sayfayı ölçülendirmek suretiyle 3 farklı soru modeliyle karşılaşıyoruz.
- Sayfanın $\frac{1}{4}$ ü oranındaki sorular (Çeyrek Sayfa Sorular)
- Sayfanın $\frac{1}{2}$ si oranındaki sorular (Yarım Sayfa Sorular)
- Sayfanın tamamını kaplayan sorular (Tam Sayfa Sorular)
- Klasik ve Yeni Nesil Soruları Kolay / Orta / Zor kombinasyonlarını da içine alarak değerlendirdiğimizde,

TAM 9 FARKLI SORU MODELİYLE karşılaşıyoruz.

C

Neden YARIM ve TAM sayfa sorular diğerleri gibi değil?

- → Kurgusal yoğunluğu Çeyrek Sayfa Sorulara göre biraz daha fazla olduğu için Yarım Sayfa Soruların KOLAY kombinasyonuyla çoğunlukla karşılaşılmıyor.
- → Tam Sayfa Sorularda ise derecelendirme sadece ZOR sınıfında yer alıyor. Yalnız bu zorluk sorunun kökünden değil yapısından kaynaklanıyor. Bu tarz sorular genellikle cevabı içinde saklı olan ve öğrencileri zamana karşı yarıştırarak çözüme ulaşmalarını sağlamaya çalışıyor.
- → Geliştirdiğimiz yöntemle bahsettiğimiz bu 9 farklı soru modelinin her birini **anlaşılabilir karakterlerle** soru soru sınıflandırdık. Ve **öğrencilerimizin eğlenerek anlayabileceği** ifadelerle tabloladıktan sonra bu karakterleri her sorunun yanına yerleştirdik. Hiçbir testimiz TAMAMEN KOLAY veya TAMAMEN ZOR şeklinde tasnif edilmedi. Olabildiğince fazla soru modeline ulaşmak için her test kendi içinde tüm soru tarzlarından beslenerek oluşturuldu.
- → Böylece ilgili konuda hangi tarz soruda sıkıntı yaşandıysa, o tarz sorulara odaklanarak gerekli tekrarların yapılması sağlandı. Özet olarak bu yöntemle **öğrencilerimizin her ünitede tüm soru tarzlarıyla karşılaşmasına özen gösterdik**.

O

Tüm ünitelerde ÖĞRETN SORULAR neden farklı?

MAVİ SAYFALAR

Kurguya dayalı bir sistem olsa da belli oranda klasik soruların da olması gerekmektedir. Kurgusal soruların bilgiyi ölçen klasik sorular üzerine inşa edildiği artık bilinen bir gerçek. Bu sebeple tüm ünitelerin / konuların ilk testlerini (ÖĞRETN SORULAR) klasik sorulara ayırdık. Bu testlerde klasik soruların öğrenim metodу olan kolaydan zora mantığı ile hareket etti. ÖĞRETN SORULARLA klasik soru kalıplarının üstünden geçerek Yeni Nesil Sorulara hazırlık yapmayı amaçladık.

Harika bir psikolojik detay SINAV MODU!

Üniversite sınavına hazırlanan bir öğrenci dilediği kadar sınava girebilir. Fakat ortaöğretim sınavına hazırlanan bir öğrenci sadece 1 defa sınava girebilmektedir. Bu açıdan baktığımızda ortaokul öğrencisi daha çok tedirgin olmakta, daha çok hata yapabilmektedir. Bir de söz konusu Yeni Nesil Sorular olunca sadece bilgi yönünden değil, psikolojik yönden de bazı takviyeler yapılması gerekmektedir.

Pruva Akademi Yayınları olarak bu değerlendirmeler ışığında 2. üniteden itibaren her ünitenin sonuna sarmal olarak LGS SINAV KİTAPÇIĞI'nın görsel altyapısını kullanarak bir test hazırladık. Ünite içerisinde tüm testler renkli ve tüm sorular işaretli olduğu halde SINAV MODUN'DA renk ve işaretleri kaldırındı.

Bu uygulamayla öğrencilerimizi ünite kapsamında kademe kademe Sınav Modu'nu hissettirmeyi amaçladık.

Yeni sistemin sırrı ÇOK ZOR SORU değil ÇOK FARKLI SORU!

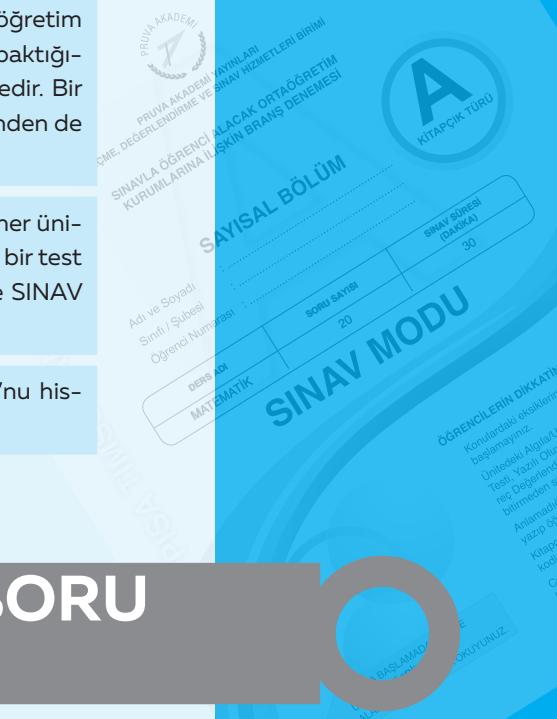
Evet, klasik soru tarzlarında zor soru çözme becerisi yüksek bir öğrenci, orta ve kolay seviyedeki soruları rahatlıkla çözebilmektedir. Fakat Yeni Nesil Sorularda aranan şey ZORLUK değil FARKLILIK oldu.

Bu sistemde bir öğrenci ne kadar çok FARKLI SORU çözebilirse o kadar hızlı algılayabiliyor, o kadar hızlı yorumlayabiliyor.

Kurguya dayalı soru üretiminin çok zor olduğu bilinen bir gerçektir. Bu sebeple Priva Akademi Ekibi olarak yazar kadromuzu ciddi anlamda geniş tuttuk.

FARKLI YAZAR FARKLI SORU mantığıyla 300'e yakın ortaokul branş yazarından 9 FARKLI SORU MODELİMİZE GÖRE sorular yazdırıldı.

Olabildiğince farklı varyasyonlardaki soru tipleriyle öğrencilerimizi sınavlara hazırlamayı amaçladık.

**FARKLI YAZAR
FARKLI SORU**

Sorular Konuşuyor Rehberi

Klasik Kolay

Klasik soru kalıpları içinde temelleri sağlam atmak için hızlı çözülebilen **kolay** bir soruyum. Konuya devam etmeden önce benden birkaç tane çözmen lazım.

Klasik Orta

Eğer **klasik** kalıplarda temel sorulardan çözüdüşen seni bir tık öteye taşıyacak **orta şiddette** bir soruyum. Kendini zor sorulara hazırlamak için bu aşama önemli!

Klasik Zor

Evet, artık kendini zorlama zamanı. Ben, **klasik** soru tarzlarında o sevilmeyen **zor** soruyum. İyi konstanter ol, dikkatini topla ve bitir işimi!

Yeni Nesil Çeyrek Kolay

Bu konuda **Yeni Nesil Sorulara** giriş yapmak için kurgu çözümleme yeteneğini geliştirebileceğin **kısa** ve **kolay** bir soruyum.

Yeni Nesil Çeyrek Orta

Yeni Nesil Sorularda bir tık öteye geçme zamanı! Merak etme, çok yormam seni. Yine **kısa** fakat **orta şiddette** bir soru olduğumu bilmeni isterim.

Yeni Nesil Çeyrek Zor

Uzun uzun **Yeni Nesil Sorulara** geçmeden önce kendini alıştırman için seni biraz yormak istiyorum. **Kısa** fakat **zor** bir soruyum. Sana güveniyorum!

Yeni Nesil Yarım Orta

Yeni Nesil Soruyum. Kısa bir soru değilim, kabul ediyorum. Fakat çok uzun bir soru da değilim. Çok basit değilim, bunu da kabul ediyorum. Ama çok zor bir soru da değilim, seni zorlamam. Kisaca **orta uzunlukta** ve **orta şiddette** bir soruyum.

Yeni Nesil

Yeni Nesil Soruyum. Açık konuşmak gerekirse kolaylık adına bende hiçbir şey yok. Sakın beni hafife alma! Evet, **orta uzunlukta** fakat **zorum**.

Yeni Nesil Tam Zor

Yeni Nesil Soruların en kraliyim. Bütün sorular seni bana ulaştırmak için çırptındı. Beni çözersen olayın çoğu bitmiş demektir. Baştan söyleyim seni bunaltmak için elimden geleni yapacağım. Çünkü **uzun** ve **zor** bir soruyum. Fakat beni çözmeye başladıysan yine de senden korkarım.

2. ÜNİTE

Sayfa

► Cümle Düzeyinde Anlam

32

► ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ

41

► Sınav Modu

47

1.

Numaralandırılmış sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda sıralama nasıl olmalıdır?

- A) 1 - 4 - 3 - 2 - 5 - 6
 B) 2 - 5 - 1 - 4 - 6 - 3
 C) 3 - 6 - 2 - 5 - 1 - 4
 D) 4 - 6 - 2 - 5 - 1 - 3

2.

1. Arkadaşlarına karşı dürüst olmam gerekiydi.
 2. Sen mutlu ol diye bu sıkıntılarla katlanıyor.
 3. Annemi üzmemek için onun isteklerini yerine getiriyorum.
 4. İsteseydim ben de sizinle gelebilirdim.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi vardır?

- A) 1 ve 2   C) 2 ve 3   B) 1 ve 3   D) 2 ve 4

3.

(1) Gezi programınıza Göynük'ün köylerini de katmak isterken mimari yapısı, doğası ve yaşantısıyla gönülmüze degen özgün dokusunu korumuş birçok köy çıkacaktır karşınıza. (2) Soğukçam, Gerişler, Aksaklar, Memeceler, Aşağı Kınık ve Kilciler köyleri bunlardan sadece birkaçı... (3) Gönyük'ten dostlarınıza küçük bir hediye götürmek ya da mutafınızın bir gereksinimini karşılamak istiyorsanız gezinize son noktayı Kılavuzlar köyünde koyabilirsiniz. (4) Ağaç oymacılığı yapan atölyelerde birbirinden güzel kaşıklar, mutfak gereçleri ve dekoratif eşya bulabilirsiniz.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde koşul-sonuç ilişkisi vardır?

- A) 1 ve 2   C) 2 ve 4   B) 1 ve 3   D) 3 ve 4

4. Aşağıdakilerin hangisinde karşılaştırma yapılmamıştır?

- A) Geçen sınava göre daha iyi bir sonuç elde ettim.
 B) Ben de en az senin kadar hızlı koşarım.
 C) Her gün plan yapar ve buna uyar.
 D) Başak diğerlerinden farklı olarak yüzme kursuna gitmektedir.

5.

(1) Namık Kemal Magosa'da tam 38 ay kaldı. (2) O; sürgünden, zindandan yıldızlık kişilerden değildi. (3) Gönül vatan sevgisiyle dolu olduğundan zindanın onun için önemi yoktu. (4) Öyle ki zindanda kaldığı yıllar, yaşamının en değerli yılları olmuştur.

Bu parçada numaralandırılmış cümlelerin hangisinde “ne-den-sonuç” ilişkisi vardır?

- A) 1   B) 2   C) 3   D) 4

6.

Başvurunuzu onayladım ama kabul edilmeyebilir.

Bence bir te-minat mektubu vermelisiniz.

Diyelim ki kabul edilmedi, o zaman ne yapacağız?

Teminat gös-tererek bir şeyim yok ki!

Bu diyalogda aşağıdaki anlam özelliklerinden hangisi yoktur?

- A) İhtimal   B) Varsayımdır
 C) Öneri   D) Sitem

7.

- (I) Bir yerin doğru ve eksiksiz bir haritasının yapılması için, o yerin yüzey şekilleri ve özellikleri hakkında birçok bilgi gerekir. (II) Bu bilgileri elde etmek amacıyla çeşitli ölçümler yapılır. (III) Mesela, dağların yüksekliklerinin, akarsuların uzunluklarının vb. bilinmesi gerekir. (V) Bugün, yeryüzünün tüm bölgelerinin haritası çıkarılmış durumda.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde önekleştirme yapılmıştır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

8. Gizli bahçelerinizde
Açan çiçekler vardı.
Gecelerde ve yalnız
Vermeye az buldunuz,
Yahut vakit olmadığı.

Bu şiirin son dizisinin anlam özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Olasılık   C) Eleştiri   B) Beklenti   D) Öneri

9. Alın teri dökerek kazanılan para dilenerek elde edilenden daha tatlıdır.

Aşağıdaki çocuklardan hangisi bu cümledeki ifadeyle çelişki göstermektedir?

- A) Bu fakirlik artık canıma yetti.
- B) Ben sadece hak ettiğim şeylerin sahibi olmak isterim.
- C) Keşke hiç yorulmadan para kazanabilsem.
- D) Hayatım hep zorluklarla mücadele etmekle geçti.

10.

- (I) Büyük baştankara yuva yapmak için genellikle ağaçlardaki ve duvarlardaki delikleri kullanır. (II) Zaman zaman insanların yaptığı kuş evlerinde de yaşar. (III) Her üreme döneminde toplam 7-8 yavruları olur ama sayı bazen 12'ye çıkabilir. (IV) Fedakar anne ve baba büyük baştankaralar yavrularını beslemek için yuvalarına günde yaklaşık 500 kez yiyecek getirir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenenemez?

- A) I. cümlede amaç-sonuç ilişkisi vardır.
B) II. cümlede nesnel çıkarım söz konusudur.
C) III. cümlede birden fazla sesteş sözcük vardır.
D) IV. cümlede öznel yargı bulunmaktadır.

11.

- (1) Bizde okuma eğiliminin azlığı, kişilerin önce kendi düzeylerine uygun kitaplarla okuma zevklerini geliştirmesindendir. (2) Okuma tiryakiliği, romanla, roman tiryakiliği de iyi polisiye romanlarla başlar. (3) Edebiyat öğretmeni olsam hiç roman okumamış bir çocuğa önce Gaston Leroux'un "Sarı Odanın Esrarı"nı okumasını önerirdim. (4) Onu okuyunca zevk almayan çocuk olamaz.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde nedен-sonuç ilişkisi vardır?

- A) 1   C) 3   B) 2   D) 4

12. ● Temizdi, titizdi, mahalle çocuklarıyla oynamaya .....
● Zavallının saçları ..... dökülüyor.
● Yalnız, buna ..... alışamıyoruz.

Aşağıdaki söz gruplarından hangisi bu boşluklardan hiçbirbirine getiremez?

- A) tenüzzül etmezdi
B) bilir bilmez
C) bir türlü
D) tutam tutam

1.

En az iki farklı varlığın, olayın, durumun, kavramın birbirine benzeyen ya da farklı yönlerinin zayıflık, üstünlük eşitlik-denklik vs. yönleriyle ortaya konduğu cümlelere karşılaştırma cümlesi denir. Örneğin "Bu şarkıyı senden daha iyi kimse söyleyemez." cümlesinde şarkı söyleme konusunda kişiler karşılaştırılmıştır.

Bir şeyi anlamak veya öğrenmek için duyulan istege "merak" denir. Örneğin "Bizim köylere kar yağmış mıdır acaba?" cümlesi merak bildirmektedir.

Herhangi bir olayın olumsuz bir şekilde sonuçlanabileceğine dair kaygılanmaya "endişe" denir. Örneğin "Ya bu kitap hiç satılmazsa?" cümlesi, kitabı satınalmamasından duyu-lan endişeyi anlatmaktadır.

Bir olayın veya durumun gerçekleşmesinin, başka bir olayın veya duruma bağlı olduğunu belirten cümlelere koşul-sonuç (şart-sonuç) cümleleri denir. Örneğin "Temiz bir dünya istiyorsan yerbere çöp atma." cümlesinde dünyanın temiz olması yerbere çöp atmamaya bağlı olduğundan bu cümle koşul-sonuç cümlesiidir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisi, yay ayrıç içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) Öğretmen en kolay soruyu bana sordu. (Karşılaştırma yapılmıştır.)
- B) Bu kadarcık burs ile bir ayı çıkarabilecek miyiz? (Endişe ifade etmektedir.)
- C) Sporcularımız bu maçta da bizi en güzel şekilde temsil edecktir. (Merak duygusu vardır.)
- D) Aldığınız eğitimle kendinizi geliştirmek istiyorsanız alanınızla ilgili çok farklı yazarlardan kitaplar okuyun. (Koşula bağlı öneri bildirmektedir.)

2. Bir olayın veya durumun gerçekleşmesinin, başka bir olayın veya duruma bağlı olduğunu belirten cümlelere koşul-sonuç (şart-sonuç) cümleleri denir.

NOT: Türkçede koşul anlamı asıl olarak "-se" şart ekiyle sağlanır. "ise", "-ince", "-dikçe", "mi", "ama", "üzere", "yeter ki" ile de koşul anlamı sağlanabilir.

UYARI: Her "-sa/-se" eki alan cümle koşul-sonuç cümlesi oluşturmaz, "-sa/-se" eki cümleye istek anlamı da katabilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi, koşul-sonuç cümlesi değildir?

- A) Onu gördüm mü yolumu değiştiririm.
- B) Düşüncelerimiz aydınlatsa bütün karanlıklar.
- C) Her ikindi sonrası yağmur yağdıka her yer toprak kardı.
- D) Her dediğini yaparım, yeter ki yerinde açıçık rahat dur.

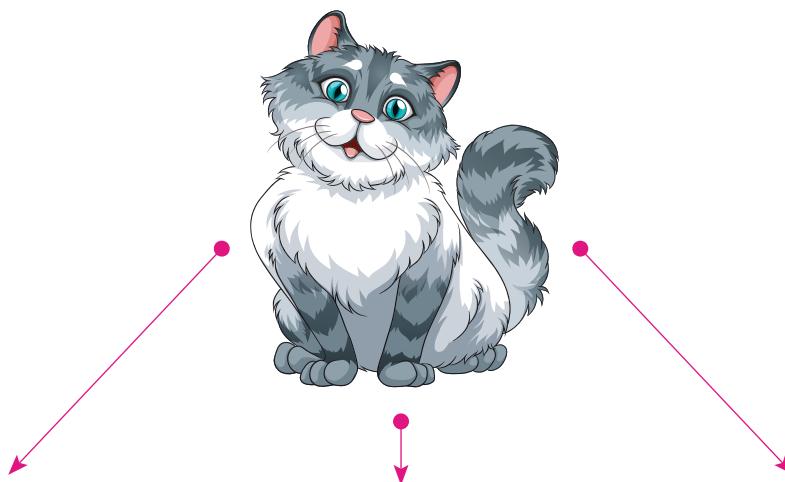
8. Atasözleri anlamca ve biçimce kalıplılmış sözlerdir. Örneğin "Terzi kendi sökügüne dikemez." atasözü, "İnsanlar başlarına yaptıkları hizmetleri kendilerine yapamazlar." anlamını taşır. Bu atasözüne, bu anlamı dışında başka bir anlam yükleyemeyiz.

Buna göre aşağıdaki atasözlerinden hangisi "Başkalarına güzel şeyler dağıtmakla görevli kimse, dağıttıklarından az çok kendisi de yararlanır." anlamına gelir?

- A) Komşuda pişer bize de düşer.
- B) Bal tutan parmağını yalar.
- C) Balta deği medik ağaç olmaz.
- D) Balık baştan kokar.

4.

(1) Bazlarının çok sevdığı, bazlarının ise yanlarından çekinerek geçtiği kedilerin dünya üzerinde 500 milyon evcil türünün olduğunu duydunuz mu? (2) Ayrıca kedilerin günde 16 saatte kadar uyuyan hayvanlar olduğunu bu nedenle çok tembel hayvanlar olarak bilindiğini söylesem...

(3) Kedilerin özellikleri arasında en ilginç olanlarından biri de köprücük kemiklerinin olmamasıdır. (4) Bu sayede kafalarının sıdıdığı her yerden kolayca geçebilirler. (5) Kediler çevrerelerindeki ani bir hareketi çok kolay algılar.

(6) Çünkü kedilerin büyükleri oldukça gelişmiş hareket algılayıcısıdır. (7) Öte yandan kediler diğer hayvanlara göre son derece meraklı hayvanlardır. (8) Bundan dolayı gördükleri her şeyin içine girmeye veya üzerine çıkmaya çalışırlar.

Kedilerle ilgili verilen parça da hangi cümleler arasında neden-sonuç ilişkisi bulunmamaktadır?

A) 1 ve 2.

B) 3 ve 4.

C) 5 ve 6.

D) 7 ve 8.

5. **Öfke:** Engelleme, incinme veya gözdağı karşısında gösterilen saldırganlık tepkisi, kızgınlık, hisım, hiddet

ŞAŞIRMA: Bir işe nasıl başlayıp o işi nasıl sürdüreceğini ve nasıl sonuçlandıracağıını bilmeyecek duruma gelmek, içinden çıkamamak

SITEM: Bir kimseye, bir davranışının ya da bir sözünün üzüntü, alınganlık, kırgınlık gibi duygular uyandırdığını yumuşak bir biçimde belirtme, söyleme.

PİŞMANLIK: Yapılan bir işin veya davranışın olumsuz sonucunu görerek üzülme

Bu açıklamalara göre "Okulun önünde servis beklerken birden bir çocuk önume atlamasın mı!" cümlesine hâkim olan duyu aşağıdakilerden hangisidir?

A) Öfke

B) Şaşırma

C) Sitem

D) Pişmanlık

6.

Duygusalı Bildiren Cümle

Abartı Bildiren Cümle

Sebep-Sonuç Cümlesi

Karşılaştırma Cümlesi

Aşağıdakilerden hangisi kutularda verilen cümle çeşitlerinden herhangi birine örnek olamaz?

A) Nehirden taşan sular, dünyalar kadar araziye zarar verdi.

B) Önlem alınmadığı için heyelan sonucunda onlarca ev zarar gördü.

C) Sınavda başarılı olduğunu duyuncu sevinçten havalara uçtu.

D) Gün boyu yaptığı plana uyarak çalıştı.

7. En az iki farklı varlığın, olayın, durumun, kavramın birbirine benzeyen ya da farklı yönlerinin zayıflık, üstünlük eşitlik-denklik vs. yönleriyle ortaya konduğu cümlelere karşılaştırma cümlesi denir. Örneğin "Ahmet gibi daha niceleri aldığı ödüllerle başarılarına başarı kattı." cümlesinde aldığı ödüller sayesinde başarılarını artırın biri olan Ahmet ile başkaları karşılaştırılmıştır.

(1) Hemen herkesin hafızasında en az bir Nasrettin Hoca fıkrası vardır. (2) "Bir gün Nasrettin Hoca" diye başlayan ve çoğu, ders veren özlü bir söyle biten fıkralar insanları güldürürken düşündürür de. (3) Peki, kimilerine göre bir hayal ve efsane kahramanı, kimilerine göre tarihî bir şahsiyet olan Nasrettin Hoca'yı ne kadar tanıyoruz? (4) Nasrettin Hoca'yı tanıma ve tanıtma amaçlı etkinlikler bu yıl her zamankinden daha çok yapılmıyor.

Buna göre yukarıdaki metinde verilen cümlelerin hangisinde zaman yönünden bir karşılaştırma söz konusudur?

- A) 1.   B) 2.   C) 3.   D) 4

8. Aşağıda görselleri verilen atasözlerinden hangisi "İnsan, tedbirsizliği yüzünden bir felakete uğradıktan ve iş işten geçtikten sonra neden şöyleden yapmadım, neden böyle yapmadım diye üzülür." anlamındadır?

A) Meyvesi olan ağaç, başını aşağı salarmış.

B) Adı çıkışmış dokuzda daha inmez sekize

C) Armut piş, ağızına düş!

D) Balık ağa girdikten sonra aklı başına gelir.

1.

(1) Bir gün bahçede tek başına oyun oynarken, ağaçtaki dutları gördüm. Hemen ağaç'a çıktı, yemeye başladım. (2) O kadar çok yedim ki yemekten yorgun düştüm, ağaçtan inip gölgesine uzandım, uyudum. (3) Beni yerde ağızım burnum kıpkırmızı bir halde görünce ağaçtan düşüğümü sanmış. (4) Yanına gelip bakınca, kan olmadığını, karadut lekesi olduğunu anladı. Bu sefer de üstümü başımı kirlettiğim için ağlamaya başladı. Bilirsin, karadut lekesi de hiç kolay çıkmaz. (5) Annemle babam işten gelip beni o halde görseler kendisine kızacaklar. Sonra babaannem bahçeye gelip "Ne oldu Nergis?" dedi. Ablam: "Baksana babaanne, bütün üstünü kirletmiş. Annem kızacak bana." dedi. Babaannem, hadi ağlama, şimdi çıkartırım ben onları, dedi. Sonra karadut ağaçının yanına gidip, birkaç dut yaprağını kopardı, avucunun içinde parmaklarıyla ezdi, köprürtü. Elimi, yüzümü dut yapraklarıyla ovalamaya başladı. "Neden?" diye sordu. (6) Çünkü karadutun lekesini sadece kendi yaprağı çıkarılmış. (7) Babaannem, insan da aynı bu ağaç gibidir, demişti o gün bize. Yarasına ilacı başka yerde arayan her zaman yanılır. (8) Her yaranın merhemi kendi dalındadır. (Kırlangıç Dönümü, Sinan Sülün)

Bu alıntı ile ilgili olarak,

- 1. cümlede öznellik ağır basmaktadır.
- 2. cümlede neden-sonuç anlam ilişkisi kurulmuştur.
- 3. cümlede altı çizili ifade yanısama anlamı taşımaktadır.
- 4. cümlede gerçekte olmayan bir durum söz konusudur.
- 5. cümlede koşul (şart) anlamı bulunmaktadır.
- 6. cümle amaç-sonuç anlamı taşımaktadır.
- 7. cümlede benzetme anlamı vardır.
- 8. cümlede kişisel görüşe yer verilmiştir.

verilen yargılardan kaçısı yanlışdır?

A) 1

B) 2

C) 3

D) 4

Doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye değişen, içerisinde kişisel görüş bulunduğu için kanıtlanamayan cümleler öznel cümlelerdir. Bunun tersi, doğruluğu ve yanlışlığı kanıtlanabilen cümleler nesnel cümlelerdir.

Örnek: *Kitabın sayfaları arasında gezinirken yazarın anlatımına bayılacaksın.* (Bu cümlede kitabın anlatımının beğenilmesi cümleyle öznellik anlamı katmıştır çünkü başkası kitabı beğenmeyebilir.)

Örnek: *Filmin yönetmeni bugüne kadar sekiz filmde görev aldı.* (Bu cümlede yönetmenin görev aldığı filmlerin sayısının doğruluğu kanıtlanıldığı için nesnel cümlelerdir.)

Bu bilgiye göre,

1. Son üç aydır yaptığım çalışmalar nihayet kusursuz meyvelerini vermeye başladı.
2. Van Devlet Tiyatrosu'nun oyuncuları bu oyunu şimdiye kadar 15 farklı ilimizde sergiledi.
3. Evin çok ferah bir havası vardı, özellikle balkonunun cephesi çok hoşuma gitti.
4. Etkinliğimize on dakika ara verilmiştir, diğer oturumda keyifli saatler geçirmeye devam edeceğiz.
5. Sadece kitap okuyarak kendini geliştiremezsin, birikimlerini yaşamın içinde eritmeliisin.

numaralı cümlelerden hangilerinde kanıtlanabilen ve kanıtlanamayan ifadelere bir arada yer verilmiştir?

- A) 1 ve 3   B) 2 ve 4   C) 1 ve 4   D) 3 ve 5

3. Söleyenin kendi düşüncesini, duygusunu veya beğenisini içeren cümlelere öznel cümleler denir. Doğruluğu ya da yanlışlığı kişiden kişiye göre değiştiği için öznel yargılar kanıtlanamaz.

Bu bilgiye göre,

(I) Yazar, 1870 yılında yayımlanan Denizler Altında Yirmi Bin Fersah adlı romanında elektrik motoruyla çalışan bir denizaltıyla çıkışan bir yolculuğu anlatır. (II) Ancak o yıllarda bu tür denizaltılar henüz yapılmamıştı. (III) Elektrik motoruyla çalışan denizaltı denemeleri 1880'lerde başlar, ilk denemeler başarılı olamaz. (IV) Bu eser, en başarılı ve beğendiğim bir o kadar da yeni buluşlara yön veren bilim kurgu bir kitaptır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde öznel anlatım vardır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

4. Türkçede cümleler neden-sonuç (sebep-sonuç), amaç-sonuç, koşul (şart)-sonuç, karşılaştırma, öznel ve nesnel yargı, örtülü anlam gibi anlamlar ifade eder.

Bu açıklamaya göre,

(I) Cirit oyunları; eğlence, yarışlık ve çeviklik gösterisi, aynı zamanda bir atlı spordur. (II) Güreş gibi, cirit de millî ve geleneksel bir "ata sporu" sayılır. (III) Cirit oyunlarını unuturmamak için Türkler yıllarca yeni nesillere öğreterek devam ettirmişlerdir. (IV) Bu yüzden cirit oyununun Anadolu'da, en azından 900 yıllık bir tarihi vardır.

parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede tanımlama yapılmıştır.
B) II. cümlede örtülü anlam bulunmaktadır.
C) III. cümlede amaç-sonuç ilişkisi söz konusudur.
D) IV. cümlede öznel yargı bulunmaktadır.

5. Bir duyguyu, bir düşünceyi, bir işi, bir isteği tam olarak anlatmak için bir araya getirilmiş söz veya sözcük topluluğuna cümle denir. Karışık olarak verilen söz öbeklerinden anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmak istendiğinde öncelikle hareket bildiren ya da yargıyı üzerinde taşıyan söz bulunarak cümlenin sonuna getirilir. Bu söze değişik sorular sorularak cümle oluşturulur.

Bu açıklamalar doğrultusunda,

1 oynamalıdır

2 karışır

3 bilgi

4 insanın kafası

5 bir düzen içinde

6 aksi hâlde

numaralanmış sözcük ve sözcük grupları, anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturmak için nasıl sıralanmalıdır?

- A) 3, 5, 1, 6, 4, 2
 B) 4, 5, 2, 6, 3, 1
 C) 3, 5, 6, 1, 4, 2
 D) 4, 5, 1, 6, 2, 3

6. Bir eylemin hangi gerekçeyle veya hangi sebeple yapıldığını bildiren cümlelere neden-sonuç (sebep-sonuç) cümleleri denir. Bu cümlelerin yüklemine "niçin?", "neden?" soruları sorulduğunda bu sorular cevapsız kalmaz. Neden-sonuç cümleleri iki bölümden oluşur: Birinci bölüm neden (sebep), ikinci bölüm ise sonuç bildirir.

Buna göre "Uzay istasyonunda bilimsel deneyler gerçekleştirildiği için gereken tüm malzemeler, istasyonun duvarlarına takılıp çıkarılabilen raflarda bulunur." cümlesinin sonuç bölümünü aşağıdakilerden hangisiidir?

- A) Uzay İstasyonu'ndaki bilimsel deneyleri gerçekleştirmek için
 B) deneyleri gerçekleştirmek
 C) takılıp çıkarılabilen raflarda bulunur
 D) gereken tüm malzemeler, istasyonun duvarlarına takılıp çıkarılabilen raflarda bulunur

7. Türkçede kurallı bir cümlede yüklem sonda bulunur, sözcükler anlam ve yapı bakımından birbirine uyumlu şekilde sıralanır.

Buna göre,

- I. istasyonunda
- II. daha
- III. sona
- IV. gün
- V. erdi
- VI. uzay
- VII. bir
- VIII.yorucu

numaralanmış sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) I - II - IV - VI - III - V - VII - VIII
 B) VI - I - VIII - VII - IV - II - III - V
 C) IV - II - VIII - I - VII - III - VI - V
 D) VI - I - VII - VIII - IV - III - II - V

Hirokazu Koreeda

Arakçılard

Aile Bağları

Hirokazu Koreeda'nın son filmi Arakçılard (Manbiki Kazoku 2018) ufak çaplı hırsızlıklar yaparak hatta kalan yoksul, kalabalık, bir o kadar neşeli ve ümitvar bir ailennin hikâyesini anlatıyor. Osamu ile oğlunun soğuk bir gecede sokakta kalmış küçük bir kız çocuğunu eve getirmeleriyle baylayan film, küçük kızın ailennin yeni üyesine dönüşmesini ve onu eski hayatından kurtarmak için göze alınan zorlukları perdeye taşıyor.

Bu görseldeki cümleler ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İçerik bildiren cümle vardır.
- B) Neden - sonuç cümlesi vardır.
- C) Nesnel yargı vardır.
- D) Amaç bildiren yargı vardır.

1.

Dilimiz Kimliğimizdir

ÖĞRETMENLER VE
ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİ ARASI

TÜRKÇEYİ DOĞRU VE GÜZEL KULLANMA

**MAKALE VE DENEME
YARIŞMASI**

Bu görselle duyuru yapılan yarışmanın ana düşüncesi aşağıdakilerin hangisinde açıklanmıştır?

- A) Kişi bulunduğu ortamda ana dilinden farklı bir dili konuşmak zorunda kalıyorsa bu etki çok daha belirgin olacaktır.
- B) İnsanların davranışları ve o an ne düşündükleri kullandıkları kelimelerden tahmin edilebilir.
- C) Kişinin kendini başkalarından ayırt eden özellikleri ve nasıl biri olduğu diline yansır.
- D) Yüz, eller, gözler, bakış, kollar, oturuş, mimik, jest, kıyafet hepsinin bir mesajı vardır.

2. Herhangi bir davranışın, eylemin, isteğin yapılmasını gerekliliğin nedenle verilmesi ile oluşan yargıya gerekçeli yargı denir. Gerekçeli anlatıma nedene bağlı anlatım da denir.

Örneğin "Bu akşam toplantıya katılmayacağım, misafirlerim gelecek." cümlesiinde anlatıcı, toplantıya katılmayacağını gerekçesiyle birlikte söylemiştir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde dile getirilen istek, gerekçesiyle birlikte verilmiştir?

A)

Bir rüzgâr essin üfül üfül
Essin ki gül kokusu gelsin bana

B)

Her gece gökte bir küçük yıldız
Seninleyim diye el eder

C)

Karanlık bir kış günü akşamüstü
Dost diye sokaklarda kendini ara

D)

Koca gemilerdir bulutlar
Yara yara suları gider

3. Söyleyenin duygusal veya düşüncelerini içermeyen, doğruluğu ya da yanlışlığını kişiden kişiye değişiklik göstermeyen cümlelere nesnel cümleler denir. Nesnel yargılar; araştırma sonucu ulaşılabilen, herkesçe kabul görmüş, kanıtlanabilir yargılardır.

Buna göre,

Çocuk edebiyatının unutulmaz ismi şair **Gülten Akın**
.....

Sözü aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa nesnel anlatım söz konusu olmaz?

- A) Yozgat'ta doğdu.
- B) ilk şiirini 1951 yılında yayımladı.
- C) etkileyici eserleriyle kendine hayran bıraktı.
- D) şiirleriyle birçok ödül aldı.

4. **Cümle Tamamlama:** Verilen cümlelerde veya karşılıklı konuşma metinlerinde boş bırakılan yerlerin anlam bütünlüğünü ve uyumunu sağlayacak şekilde doldurulmasıdır. Tamamlanacak ve tamamlayacak cümleler ya da sözler arasında;

- Anlamsal ilişki doğru kurulmalıdır.
- Zaman ve kişi yönünden uyum olmalıdır.
- Cümleleri anlamca bağlamak için uygun bağlaçlar kullanılmalıdır.

Buna göre "Gökyüzünde böyle uzun süre bulut olarak değişik biçimlere girerek ----." cümlesini tamamlamak için aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi en uygundur?

A) koştuk	B) yorulduk
C) dolaştık	D) çalıştık

5. Bir cümlede yapılan eylemin hangi durum, istek veya amaçla yapıldığını belirten cümlelere amaç-sonuç cümlesi denir.

Örnek: *Bilim dergilerine abone olmamda ileride mühendis olma amacım yatıyor.*

Söz konusu cümlede gelecekte mühendis olmak amacıyla bilim dergilerine abone olup onları takip ettiği bilgisi yer almaktadır.

(1) Kendini bilime ve Türkçenin gelişimine adayan Prof. Dr. Oktay Sinanoğlu, henüz 26 yaşındayken dünyanın en genç profesörü olma özelliğini taşıyan bir bilim adamıdır.

(4) Türkçemizin olumsuz anlamda geleceğini gören Oktay Sinanoğlu, bunun önüne geçmek için yol gösterici nitelikteki önemli çalışmalarıyla 2015 yılında aramızdan ayrıldı.

(2) Bilim hayatı boyunca kuantum fiziği ve kimyası, moleküler biyoloji ve matematik alanlarında yüzlerce teorem gelişterek, dünya bilim literatürüne önemli katkılarla bulundu.

(3) Türkçenin gelişmesi adına akademik alanda kaleme aldığı makaleler ve kitapların yanı sıra "Bye Bye Türkçe" ve "Türkçe Giderse Türkiye Gider" adlı eserler de yazdı.

Oktay Sinanoğlu ile ilgili verilen cümlelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi yoktur?

A) 4

B) 3

C) 2

D) 1

6. **Eş Anlamlı Cümleler:** Aynı konu ve düşüncenin, farklı sözcükler ve söz dizimiyle dile getirildiği cümlelerdir. Söz gelimi "Bu fincanın yarısına kadar kahve koymuşlar." cümlesiyle "Bu fincanın yarısında kahve yok. "cümlesi aynı anlama ifade etmektedir.

Buna göre "İnsan kendini değerlendirdirken tarafsız olamaz." cümlesiyle anlamca en yakın olan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öz eleştiri yaparken tarafsız olmak zordur.
 B) İnsan, beğenilmekten hoşlanır.
 C) Tarafsız olmak için vicdanlı olunmalıdır.
 D) Değerlendirmede adaletli olmak için birilerinin etkisinde kalmamak gereklidir.

7. 1. Dünyada en çok tüketilen meyvelerden biri olan elmalar, sürekli olarak "mucize bir yiyecek" olarak övülür.
 2. Elma içeriği besin, vitamin ve elementler yardımıyla vücutu güçlendirir, hastalıklarla mücadelede yardımcı olur.
 3. Elmalar diş fırçanızın yerine geçmez, ancak bir elmayı ısırmak ve çiğnemek diş çürümelerini azaltır.
 4. Elma, kanda bulunan kolesterol miktarını düzenleyerek kalp ve damar tıkanıklıklarını önler.

Elmanın faydaları ile ilgili verilen cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) 4. cümlede kişisel görüşe yer verilmiştir.
 B) 2. cümlede neden-sonuç ilişkisi kurulmuştur.
 C) 1. cümlede karşılaştırma ve begeni anlamı vardır.
 D) 3. cümlede "ancak" sözcüğü düşüncenin yönünü değiştirmiştir.

8.

Arkadaşları ile devamlı kavga eden bir çocuk varmış. (1) Babası bir gün ona ders vermek istemiş. Ona çivilerle dolu bir torba ve boş bir tahta vermiş. Oğluna:

– (2) Arkadaşları ile tartışıp kavga edersen her seferinde bu tahtaya bir çivi çakacaksın.

Çocuk, arkadaşları ile yine kavga etmiş ve birinci günde tahtaya 30 çivi çakmış. Sonraki zamanlarda arkadaşları ile iyi geçinemeye çalışmış ve her geçen gün daha az çivi çakmış. Bir gün gelmiş ki hiç çivi çakmamış. Babası onu yeniden tahtanın önüne götürmüşt ve demiş ki:

– (3) Bugünden başlayarak tartışmayıp kavga etmediğin her gün için tahtadan bir çivi sökeceksin. Günler sonra bir gün gelmiş ki tahtadaki her çivi çıkarılmış. Babası oğluna:

– Aferin, arkadaşlarıyla iyi geçiniyorsun. Bütün çivileri tahtadan söktün ama tahtada artık çok delik var. Eskisi gibi olmayacağı. Her delik arkadaşlarını kavga ettiğin zaman söylediğin kötü sözlerdir.

(4) Arkadaşların seni affetse de izleri hep kalacak ve bu delikler kapanmayacak. Arkadaşlarına değer vermelisin. Unutma ki her zaman onların yardımına, dostluğuna ihtiyacın olacak.

Bu hikâye ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 1. cümlede bir amaçtan söz edilmiştir.
- B) 2. cümle koşul anlamı taşımaktadır.
- C) 3. cümlede babası bir sitemde bulunmaktadır.
- D) 4. cümlede eylemin sonucu değiştirmeyeceği söylenmektedir.

9. Öznel anlatım, kişisel görüşler içerir. Nesnel anlatım ise kişisel görüşlerden uzak, kanıtlanabilir yargılarla oluşturulur.

Buna göre,

(I) Atmosferde fazla gaz salınımı olursa bu durum sera etkisi yapar. (II) Bunun sonucu olarak havada, karada ve deniz suyunda ısı artışları olur. (III) İklim dengesi bozulur, işte o zaman biz canlılar mahvoluruz ve bana göre bu bizim hayatımızın sonu demektir. (IV) Bu duruma "küresel ısınma" adı verilir.

numaralandırılmış cümlelerin hangisinde öznel anlatım vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

10. Türkçede cümleler; sevinme, üzülme, uyarma, emretme, pişmanlık, hayflanma gibi anımlar ifade eder. Örneğin "Annemin sözünü dinlememekle hayatımın hatasını yaptım." cümlesiinde hayflanma anlamı vardır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde "uyarma" anlamı vardır?

- A) Bu konuşmalardan vazgeçmezsen etrafında sana selam verecek adam bulamazsan.
- B) Kalbi tertemiz, zavallı kadın, çocukların yetiştirebilmek için nelere katlanmadı ki...
- C) Yaşasın yarın da kar yağışı nedeniyle okullar tatilmiş.
- D) Zamanım çokken sınavlara daha çok çalışsaydım.

Bu görselde yer alan cümleyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ulusça dilimize ve kültürümüze sahip çıkmak zorundayız.
- B) Türkçe; yapısı, söz varlığı ve diğer dillere olan etkisiyle güçlü bir dildir.
- C) Türkçe, geçmişle gelecek arasında köprü oluşturan en büyük zenginliğimizdir.
- D) Dilimiz, özgürce karar alabildiğimizi, başka ulusların etki ya da yönlendirmeleri altında bulunmadığımızı gösterir.

- 12.** Cümlede açık olarak sölenmediği halde, cümlenin anlamından veya cümledeki bazı ifadelerden çıkarılabilen anlama örtülü anlam denir. Örneğin “Akşam yemekte salata da olursa güzel olur.” cümlesinde yemekte salatanın da olması örtülü olarak ifade edilmiştir.

Buna göre,

- (I) Bir küçükük derecik mutlaka bulunuz. (II) Derenin şırıltısını dinleyiniz. (III) Suları tazelenmiştir, elinizi yüzünüzü yıkayınız. (IV) Pet şişeye girmemiş, klor da karışmamıştır. Doya doya içiniz.

metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde örtülü anlam vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

- 13.** Cümle yorumu; cümlenin konusu, ana fikri, cümleden çıkarılabilir veya çıkarılamayacak yargı, cümle tamamlama ve oluşturma ile düşüncenin yönünü değiştiren sözcükler olmak üzere bölmelere ayrıılır. Söz gelimi “İstanbul'u görmeyi çok istedim fakat göremedi.” cümlesiinde fakat bağlacı ile bağlanan bu cümlelerden birinci bölümde olumlu bir durum söz konusu iken ikinci bölümde olumsuz bir durum vardır. Çünkü düşüncenin yönü değişmiştir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde benzer bir durum söz konusudur?

- A) Zilin sesini duyamadığım için kapayı geç açtım.
- B) Evde sebze-meyve bittiğinden dolayı pazara çıkmak için hazırlık yaptı.
- C) Son konuya da çalışıp uyuyacaktı ancak uykusuna yıldıği için konuya çalışmamadı.
- D) Bu sahnenin daha hareketli olacağını sanıyordu, nitekim öyle de oldu.

14.

Öznel cümleler; kişisel görüş içерdiği için kişiden kişiye değişen cümlelerdir. Bu nedenle öznel cümlelerin doğruluğu veya yanlışlığı kanıtlanamaz. Nesnel cümleler ise herkes için aynı doğru veya yanlışları ifade eden cümlelerdir. Bu nedenle nesnel cümleler kanıtlanabilir.

Hedef Belirlemek ve Hedefe Ulaşmak

Bu metinden yola çıkarak

- 1. cümledeki alıntıının söyleyenin doğrulanabildiği için nesnel cümledir.
- 2. cümlede altı çizili sözcük öbeği cümleye nesnellik anlamı katmıştır.
- 3. cümle kanıtlanabilen ifadeler taşımaktadır ve nesneldir.
- 4. cümle doğruluğu veya yanlışlığı kanıtlanabilen bir cümledir.
- 5. cümlede altı çizili sözcük cümleye kişisel görüş anlamı katmıştır.
- 6. cümlede altı çizili uyarı herkes için geçerli olduğundan nesneldir.

yargılarından kaç tanesi doğrudur?

A) 2

B) 3

C) 4

D) 5

PRUVA AKADEMİ YAYINLARI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ BİRİMİ

SINAVLA ÖĞRENCİ ALACAK ORTAÖĞRETİM
KURUMLARINA İLİŞKİN BRANŞ DENMESİ

SÖZEL BÖLÜM

Adı ve Soyadı : .....

Sınıfı / Şubesi : .....

Öğrenci Numarası : .....

A

KİTAPÇIK TÜRÜ

DERS ADI	SORU SAYISI	SINAV SÜRESİ (DAKİKA)
TÜRKÇE	20	30

SINAV MODU

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Konulardaki eksiklerinizi gidermeden sınava başlamayınız.
2. Sınavı süreli çözmeye özen gösteriniz.

Bu teste 20 soru vardır.

1.

BEDEN DİLİ ABC'si

SESSİZ DİLİMİZ

Nasıl davranışmalı?

Nasıl konuşmalı?

Beden diliniz sizi ele veriyor.

SELNUR ATAHAN

Bu görselle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gözlerimiz davranışlarımızı ifade eden en önemli araçlarımızdır.
- B) Herkes, kimi duygularını anlatmada en iyi yolun beden dilini olduğunu bilir.
- C) Kimileri için söylenenlerden daha çok nasıl söyleendiği önemlidir.
- D) Vücut dilimiz, karşı tarafa gerçekte ne düşündüğümüzü ve neler hissettiğimizi anlatır.

- 2. Açıklama ilişkili Cümleler:** Neden- sonuç ilişkisinin tersidir; önce sonucun, sonra nedenin belirtildiği cümlelerdir. Bu tür cümleler genellikle “çünkü, demek ki, öyleyse, anlaşılıyor ki” bağlaçlarıyla oluşturulur.

Buna göre,

- Doğduğum yeri çok seviyorum çünkü çocukluğum orada geçti.
- Ders geç başlamış demek ki öğretmen derse geç gitmiş.
- Planlı çalıştığı için böylesine zor bir sınavda başarılı oldu.
- Onun suçsuz olduğu anlaşılıyor ki o bu kadar rahat davranıyor.

numaralanmış cümlelerden hangisi açıklama ilişkili cümle değildir?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

- 3. Karşılaştırma cümleleri;** birden fazla varlık, kavram ya da durumun karşılaştırıldığı cümlelerdir. Karşılaştırmada benzerlik, farklılık, üstünlük gibi değişik durumlar ifade edilir.

Buna göre,

- (I) Doğu Anadolu Bölgesi diğerlerine göre daha yüksektir. (II) Bu bölgede kar yağışı Aralık ayında yağmaya başlar. (III) Kar yağışı, bu bölgede olduğu kadar diğer bölgelerde etkili olmaz. (IV) Kar çok yağdığını dolayısı en güzel kiş sporları da Palandöken, Sarıkamış gibi kayak tesislerinde diğer yerlerden daha fazla süre yapılır.

numaralanmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma yoktur?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

- 4. Nokta (.) işaretinin kullanımı ile ilgili bazı kurallar şunlardır:**

- Bazı kısaltmaların sonuna konur.
- Kitap, dergi vb.nin künnyelerinin sonuna konur.
- Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.
- Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur.

Bu bilgilere göre aşağıdakilerden hangisinde aynı cümlede birden fazla noktalama yanlışlığı yapılmıştır?

- Sayın yolcular, 19.09.2019 tarih ve 10:15 saatli Ankara-Antalya uçağıımızın seferi iptal edilmiştir.
- Kitabın kaynakçasında şu belirtilmiştir: Cahit Sıtkı Tarancı, Yaş Otuz Beş, Can Yayıncılık, Ankara, 1983.
- Dünyaca ünlü Profesör Doktor Mehmet Öz saat 21:00'de sizlerle bu kanalda buluşacak.
- Yapılan açıklamaya göre Türkiye nüfusu 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 82.003.882 kişi oldu.

- 5. Vecize (özdeyiş):** Bir düşünceyi en kısa, en özlü biçimde anlatan bir veya birkaç cümleden oluşan bilgece sözlerdir.

Atasözü: Uzun gözlem ve deneyimler sonucu oluşmuş, bilgi ve öğret veren kalıplaşmış sözlerdir. Özdeyişin söyleyenin belli atasözününe belli değildir. Her ikisi de kısa ve özlü sözdür, aynı anlamda gelen özdeyiş ve atasözü vardır.

Buna göre “İnsanlar birbirleri içindir, birbirlerine aittir. (GO-ETHE)” özdeyişle aynı anlamda olan atasözü, aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- İnsan bilmediğini ayağının altına alsa başı göze erer.
- İnsan çeşit çeşit, yer damar damar.
- Adam, adama gerek olmasa her biri bir dağ başında olurdu.
- Çalma elin kapısını, çalarlar kapını.

6.

A

Ülkemizde kitap satışları her geçen gün artıyor.

B

Nitelikli çevirmenlerin azlığı, ortaya kötü çeviriler çıkarıyor.

C

Yazar, yeni romanında evrensel bir konuyu ele almış.

D

Şiir kitaplarının az okunduğuna dair yaygın bir düşünce vardır.

Bu cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söyledenemez?

- A) A'da aşamalı bir durumdan söz edilmiştir.
- B) B'de, neden-sonuç ilişkisi vardır.
- C) C'de, öznel bir değerlendirme yapılmıştır.
- D) D'de genel bir düşünce ortaya konmuştur.

7.

"Bizimki Türkçe Sevdası" adlı kitabı kaleme alan yazar Ekrem Erdem, dilin bir toplum için önemini anlatırken aynı zamanda toplumları güçlü kılan en önemli unsurun dil olduğunun altını da önemle çiziyor.

Bu görselde yer alan cümle için aşağıdakilerden hangisi söyledenemez?

- A) Deyim kullanılmıştır.
- B) Başkasına ait bir söz dolaylı olarak aktarılmıştır.
- C) Tanım cümlesi niteliği vardır.
- D) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.

8. Zıt (karşılık) anlamlı cümleler; anlamca birbirine zıt olan, bir-biriyle çelişen cümlelerdir. Bu tür cümlelerde konu genellikle aynıdır fakat konuya bakış açısı farklıdır.

Buna göre,

- I. Şair, şiirlerine sadece kendi duygularını katmalıdır.
- II. Şairin işi duyguları sözcükleri yerinde kullanarak ahenkli cümleler kurmaktır.
- III. Her şair, bulunduğu toplumun yaşam aynası, duyu tercümanıdır.
- IV. Şiirlerinde sadece kendi duygularını anlatan şair baş-kalarının duygularını önemsemeyen bencil biridir.

numaralı cümlelerden hangileri zıt anlamlı cümlelerdir?

- A) I ve IV.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) II ve IV.

9. Yasemin, öğretmenine "Bu projeyi bu hafta yapmasam da ondan sonraki hafta yapsam." cümlesinde koşul anlamının olup olmadığını sordu. Öğretmeni de "Cümleye istek, dilek anlamı katan -se, -sa ile koşul anlamı veren -se, -sa ekini karıştırmamak gereklidir. İstek cümleleri de -se, -sa eki almasına rağmen, koşul anlamı taşımaz." cevabını verdi.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerden hangisi koşul anlamlı cümle değildir?

- A) Evin kiremitleri kırılmışsa yağmur evin içine akar.
- B) Evde odun bitmişse ocak tütmeyez.
- C) Rolünü iyi ezberlememişse elbette rolünü sahnede oynarken tutukluk yapacaktır.
- D) Dert olmasa, dert olsa da her derdin mutlaka bir dermanın olsa.

10. Bir sorunu çözmek, bir amaca ulaşmak için öne sürülen görüş ve düşünceleri içeren cümlelere öneri cümlesi denir.

Örnek:

"Çocuklara yönelik kitaplar, ancak onların anlayabileceği bir dille hazırlanırsa amacına ulaşır."

Bu cümlede yayıncılara, çocuklara yönelik kitapları onların anlayabileceği dille hazırlanmaları önerilmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde bir öneride bulunulmuştur?

- A) Gidip görmek istediğim o kadar çok yer var ki...
- B) Karadeniz'in yeşil yaylaları insanları kendine çekiyor.
- C) Uzun yola çıkarken yanına rehber kitaplar alındı.
- D) Kendinize bir iyilik yapın, sakin bir yerde bir süre dinlenin.

11.

BEBEGİNİZ VEYA ÇOCUĞUNUZ HASTA OLMASA DAHİ

Büyüme ve
gelişimini izlemek

Sağlık durumunu
değerlendirmek

Koruyucu hekimlik
uygulamalarından
faydalananmak üzere

ONLARI BELİRLİ ARALIKLARLA
AİLE HEKİMINİZE GÖTÜRÜN.

saglik.gov.tr

/SaglikBakanligi

Bu afişte aşağıdaki cümle özelliklerinden hangisine özgü örnekler vardır?

- A) Neden - sonuç cümlesi
- B) Amaç - sonuç cümlesi
- C) Koşul sonuç cümlesi
- D) Karşılaştırma cümlesi

12.

Beğenme Cümlesi: Bir olay, durum veya kişi karşısında duyulan beğeniyi ifade eden cümlelerdir.

Örnek: *Kurtuluş mücadelemizi eserlerine başarıyla yansıtmış.*

Sitem Cümlesi: Bir kişinin tavırlarından veya sözlerinden dolayı duyulan kırgınlığı ifade eden cümlelerdir.

Örnek: *Herkesi pikniğe çağırılmışın, ben hariç...*

Pişmanlık Cümlesi: Yapılan bir davranışın sonucunda istenmeyen bir durumun olduğunu ifade eden cümlelerdir.

Örnek: *Bunların olacağını bilseydim, seni aramazdım.*

Uyarı Cümlesi: Olumsuz bir sonucun yaşanmaması için daha öncesinde yapılan ikazı ifade eden cümlelerdir.

Örnek: *Bunları yeni boyadım, oturmayın!*

Aşağıdaki cümlelerden hangisi yay ayraç içinde verilen duyguyu taşıtmamaktadır?

- A) Ceketinin fermuarını açma sakın, sonra üşütür, hasta olursun. (sitem)
- B) Ödevlerimi üstünkörü yaparak hiç de iyi etmedim. (pişmanlık)
- C) Okumam için verdığın kitaba bayıldım doğrusu. (beğenme)
- D) Çocuklar, biraz daha sessiz durabilir misiniz? (uyarı)

13. I. Kazdağı'nın körfeze kadar yaklaşan eteklerini sayılamayacak kadar çok, her biri başka renk ve biçimde, irili ufaklı dağlar ve tepeler çeviriyyordu.
 II. Yeşil, yumuşak çimenlerin üzerine oturmuş, gözlerinden birbiri ardı sıra yuvarlanan gözyaşları arasından bana bakıyor.
 III. Bağlama, yörelere ve boyutlarına göre kopuz, cura, çögür, tambura, divan sazı gibi değişik isimlerle tanınır.
 IV. Kara, pala bıyıklı, sırmalı elbiselerinin üzerine çelik zırhlar giymiş bir adamın karşısında durdu.

Türkçede cümleler, tanım, betimleme, karşılaştırma, açıklama, tartışma, öyküleme gibi anlatım biçimlerine ayrılır.

Buna göre numaralandırılmış cümlelerden hangisinde farklı bir anlatım biçimi vardır?

- A)I.   B)II.   C)III.   D)IV.

14. Bir sözcüğün sesteş olabilmesi için her iki anlamının da temel anlam olması gereklidir. Bir yerde gerçek, diğer yerde mecaz anlamıyla kullanılan sözcük sesteş kabul edilmmez. Örneğin "Ona her sabah yüzünü yıkamasını yüz kere söyledim." cümlesindeki "yüz" sözcükleri sesteştir. Çünkü birincisi "çehre, surat", ikincisi "sayı" anlamındadır ve gerçek anlamlarıyla kullanılmışlardır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinde eş sesli (ses-teş) sözcükler bir arada kullanılmamıştır?

- A) Yüzündeki bene hayran oldum, bak işte ben de sararıp soldum.
- B) Kaz ötüşleri arasında sen toprağı kazmaya devam et.
- C) Çay nerde, çorba nerde çaysız kalıp düştük derde.
- D) Gül açısını izlerken mutlu ol, gül; gül ki açarken neşelensin gül.

- 15.** Anlatım yaparken bir işin ne kadar sıklıkla yapıldığını ya da bir olayın ve durumun ne kadar sıklıkla gerçekleştiğini bildirmek için genel ve özel durumları bildiren anlatımlar kullanılır.

Örneğin "Su hep içinde bulunduğu kabin şeklini alır." cümlesiinde "hep" sözcüğü genel anlamlı bir ifadedir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerde altı çizili söz ve söz gruplarından hangisi genel anlamlı ifade değildir?

- A) Köyde yaşayan annesini sık sık ziyaret ederdi.
  - B) Babam, işe çoğunlukla erken giderdi.
  - C) Bahçede benden başka sadece üç öğrenci vardır.
  - D) Adam, evine her zaman aynı yoldan dönerdi.

16.

Eş anlamlı sözcükler, yazılışları farklı anlamları aynı olan sözcüklerdir. Eş anlamlı sözcüklerin ortaya çıkışında yabancı dillerden alınan sözcükler etkili olmuştur. Örneğin “yaşam” sözcüğü Türkçe, “ömür, hayat” sözcüğü Arapça kökenlidir.

Asağıda verilen sözcüklerden hangilerinin es anlamlısı Kurabiye Hırsızı adlı metinde geçmemektedir?

- A) bayan – süre – saygısız
  - B) biçimde – yaşam – kızmak
  - C) hatırlamak – görmek – inmek
  - D) konforlu – hayretle – görqüsüz

- 17.** Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına gerçek anlam, gerçek anlamından tamamen sıyrılarak başka bir anlam ifade etmesine mecaz anlam, bir bilim, sanat ve sporla ilgili kullanılmasına ise terim anlam denir.

Buna göre,

- Arkadaşımla bu noktada aynı fikirde değiliz.
- Panoları işaretlediğim noktalara asar misiniz?
- Öğretmenimiz Türkçe dersinde noktanın kullanıldığı yerleri anlattı.

bu cümlelerdeki "nokta" sözcüğünün cümlelerdeki anlam özellikleri hangi seçenekte doğru sıralanmıştır?

	I.	II.	III.
A)	gerçek	terim	mecaz anlam
B)	mecaz	gerçek	terim anlam
C)	gerçek	mecaz	terim anlam
D)	terim	mecaz	gerçek anlam

18.

- 1 Ö Yazar, bu kitabında ilgi çekici konulara değiniyor.
- 2 Ö Gazete ve dergilerin tirajı gün geçtikçe artıyor.
- 3 N Türkiye incir ihrac eden ülkeler arasında birinci sıradadır.
- 4 Ö Yazın kırlarda gezip eğlenmeye doğum olmaz.
- 5 N Sinemaya tiyatrodan daha çok seyirci gidiyor.

Ersin, yazılıda cümleleri içerdikleri yargılara göre öznel ve nesnel olarak değerlendirmiştir. Her soru 20 puan değerindendir.

Buna göre Ersin, yazılıdan kaç puan almıştır?

- A) 40   B) 60   C) 80   D) 100

- 19.** Bir cümlede asıl anlatılmak istenen fikir veya cümlede verilmek istenen mesaja ana fikir denir.

Örneğin "Gerçek romancı; ülkesinin dağlarını, çobanlarını, kuzularını, acı ve sevinçlerini anlatmalıdır." cümlesinin ana fikri "Romancı, milletini anlatan kimsedir." şeklindedir.

Buna göre,

Ne kadar zengin olursanız olun, işleriniz ne kadar yolunda giderse gitsin, sağlığınız yerinde değilse tam anlamıyla mutlu olamazsınız.

cümlesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- Gerçek mutluluğu sağlıklı kişiler yakalar.
- Bütün insanlar mutlu olmalıdır.
- Mutluluk kişiden kişiye değişir.
- Zenginler daha kolay mutlu olur.

20.

**ESKİSEHIR OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ**

PANEL
Erişkinde Koruyucu Hekimlik Paneli

Prof. Dr. Gül ÖZ (Moderatör)
Prof. Dr. Gülay SAİN GÜVEN
 •Bireysel Korunma: Sağlığımızı Koruyalım.
Prof. Dr. Mine Durusu TANRIOVER
 • Hastanede Korunma: Hasta Güvenliği ve Temel
 Kalite Kavramları
Doç. Dr. Lale ÖZIŞIK
 • Toplumda Korunma: Erişkinde Aşılama, Aşılanıp Korunalım
*(Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı
 Öğretim Üyeleri)*

Tarih: 17 Mayıs 2019
Saat 14:00
Prof. Dr. Necla Özdemir Toplantı Salonu

Bu afişte koruyucu hekimlikle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmiştir?

- A) Uygulama alanları
- B) Hangi yaşı grubunun ihtiyaç duyduğu
- C) Ne şekilde yapılacağı
- D) Diğer tedavi yıllarından farkı